

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 228.402 van 18 september 2014
in de zaak A. 211.301/IX-8302**

In zake: XXXX
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jo Goethals
kantoor houdend te 8800 Roeselare
Kwadestraat 151 bus 41
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de HOGESCHOOL GENT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Eva Bral
kantoor houdend te 9000 Gent
Henleykaai 3R
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het administratief cassatieberoep

1. Het administratief cassatieberoep, ingesteld op 10 januari 2014, strekt tot de nietigverklaring van het besluit nr. 2013/356 van 10 december 2013 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij beschikking nr. 10.227 van 21 januari 2014 is het cassatieberoep toelaatbaar verklaard.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Diane Mareen heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 1 september 2014.

Kamervoorzitter Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Jo Goethals, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Jeroom Joos, die *loco* advocaat Eva Bral verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Diane Mareen heeft een met dit arrest andersluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen heeft in de bestreden beslissing de volgende samenvatting van de feiten en de antecedenten gegeven:

“3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2012-2013 ingeschreven in de bachelor in de logopedie en audiologie, afstudeerrichting logopedie.

Het beroep betreft de studievoortgangsbeslissing voor het opleidingsonderdeel ‘stage 4’.

3.2. Verzoekende partij stelde een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

3.3. Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 25 februari 2013 werd het intern beroep ontvankelijk doch ongegrond verklaard.

In de interne beroepsbeslissing werd het volgende gestipuleerd:

‘Tijdens de eerste maand van de stage bestond de taak van mevrouw XXXX voornamelijk uit observeren en daarna stilaan overnemen van therapieën met voorbereiding en instructies van de stagementor. Dit verliep vrij vlot, al werden een aantal werkpunten geformuleerd. Uit bovengenoemde documenten blijkt bovendien dat mevrouw XXXX van meet af aan, en gedurende haar volledige stage, moeite had met planning en organisatie evenals met het zich houden aan gemaakte afspraken.

Vervolgens werd de stage opdracht uitgebreid en moest de studente zelf therapieën voorbereiden en uitvoeren en zelf de doelstellingen, oefeningen, didactiek en materiaal selecteren. Uit het dossier blijkt dat mevrouw XXXX inhoudelijk en administratief zeer wisselend presteerde. Het naleven van deadlines en afspraken lukte niet consequent, de studente maakte niet optimaal gebruik van de haar geboden leerkansen, er waren problemen op het vlak van organisatie en planning, ze was niet steeds voldoende grondig voorbereid en informeerde onvoldoende over het uitvoeren van taken. Op het vlak van attitudes werd mevrouw XXXX's houding soms als te vrijpostig en nieuwsgierig ervaren. Bovendien maakte ze af en toe een weinig flexibele en weinig leergierige indruk.

De interne beroepscommissie neemt akte van de veelvuldige tussentijdse mondelinge en schriftelijke feedback die mevrouw XXXX kreeg van stagebegeleider en -mentor. Wanneer bleek dat de stage niet vlot verliep, vond een gesprek tussen de studente, haar stagebegeleider en stagementor plaats en werden concrete afspraken gemaakt. Ondanks het feit dat na dit gesprek een positieve evolutie opgemerkt werd in de stage van mevrouw XXXX, bleek deze slechts van korte duur. De studente slaagde er niet in zich aan de gemaakte afspraken te houden en er werden opnieuw problemen gesignaleerd, zowel op het vlak van attitude als op het vlak van administratie, inhoud en aanpak van therapieën. Opnieuw werden aangeboden leerkansen gemist.

Mevrouw XXXX stelt in haar schrijven dat geen indicatie werd gegeven dat de stage niet goed verliep. Uit het dossier blijkt echter dat de studente op regelmatige basis feedback kreeg. Ze kon slechts deels reflecteren over zichzelf en heeft maar een beperkt inzicht in haar eigen functioneren.

In de eindevaluatie wordt bevestigd dat mevrouw XXXX in staat was om therapieën over te nemen mits sturing en voorbereiding door de mentor. Er was echter nog evolutie nodig op het vlak van administratie en het voorbereiden en uitwerken van eigen therapieën. De studente moet grondiger en nauwkeuriger werken, zowel met betrekking tot de inhoud als tot de vorm, ze stelt zich niet steeds correct en gepast op tegenover alle personeelsleden en leerlingen op de stageplaats en neemt haar eigen leerproces onvoldoende in handen.

Uit het stagerapport betreffende de gedragsindicatoren blijkt dat bij mevrouw XXXX verbetering noodzakelijk is met betrekking tot volgende punten: gevalsbespreking, assessment, behandelplan, verslaggeving na therapie, voorbereiding en uitvoering therapie, evolutieverslag, documentatie, mondelinge communicatie, schriftelijke communicatie, contactbereidheid, leergierigheid, resultaatgerichtheid, accuraatheid, kritische ingesteldheid, zelfstandigheid en zin voor samenwerking. In het stagerapport met betrekking tot competenties wordt verduidelijkt dat de studenten slechts bijna het minimaal niveau behaalt voor onder andere volgende stagecompetenties: het tonen van een kritische ingesteldheid, resultaatgerichtheid en leergierigheid, het opstellen van behandelplannen op maat en het methodisch handelen, het evalueren en bijsturen van assessmentgegevens en het formuleren van een diagnose op basis van deze gegevens, het informeren van cliënten over het doel en het verloop van de behandeling, het meten en rapporteren van het effect van therapie, het evalueren van het eigen handelen, het opbouwen en onderhouden van constructieve relaties met cliënten, het ontsluiten en aanwenden van infobronnen en vakliteratuur in functie van levenslang leren, het hebben van aandacht voor evidence-based handelen, het aanwenden van stem, spraak en Nederlandse taal als medium voor therapeutische interventie, contactbereidheid op stage, het zich zelfstandig tonen op stage, het kunnen samenwerken en het tonen van interesse voor de stageplaats en voor de problematiek van de cliënten.

De interne beroepscommissie besluit dat uit voorliggend dossier voldoende blijkt dat Mevrouw XXXX niet voldoet aan de noodzakelijke eindcompetenties met betrekking tot het inhoudelijk aspect van de stage, de specifieke vaardigheden en de beroepshoudingen om te slagen voor het opleidingsonderdeel stage 4 en dat de punten voor dit opleidingsonderdeel op een correcte manier tot stand zijn gekomen.

De interne beroepscommissie neemt akte van artikel 62 §2 van de onderwijs- en examenregeling 2012-2013 waarin het wordt gesteld wat volgt: 'De examencommissie reikt het diploma uit als de studente voldoet aan de vereiste toelatingsvoorwaarden en als hij voor alle opleidingsonderdelen die horen bij het opleidingsprogramma een creditbewijs heeft behaald of gedelibereerd is, onverminderd de vrijstellingen toegekend op basis van EVC en EVK.' Mevrouw XXXX heeft niet voor alle opleidingsonderdelen van de bachelor in de logopedie en audiologie: logopedie een credit behaald en is niet gedelibereerd. Deze studente behaalt haar diploma niet.'

De beslissing op intern beroep werd aan de verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij zijn Besluit nr. 2013/051 d.d. 20 maart 2013 heeft de Raad het ingestelde beroep als ongegrond afgewezen op basis van volgende overwegingen:

‘De Raad stelt op basis van de neergelegde stukken vast dat er gedurende de ganse stageperiode voldoende begeleiding, evaluatie en feedback voorhanden was. Er werden quasi-wekelijks stagebegeleidingsformulieren opgesteld, die aan de stagiaire werden voorgelegd. Uit die stagebegeleidingsformulieren blijkt immers dat er voor zestien van de twintig competenties belangrijke aandachtspunten waren en dat die ook duidelijk gesignaleerd waren, zowel op het vlak van te verwerven competenties als op het vlak van nauwgezetheid, orde en attitude. Conform het OER is op het einde van de stage een globaal stagerapport opgesteld, evenals een eindevaluatieformulier van de interne stagebe[ge]leidster mevrouw [...]. Het stagerapport en het eindevaluatieformulier moeten samen worden gelezen. Hieruit blijkt dat voor een meerderheid van de te verwerven competenties een verbetering noodzakelijk werd geacht, wat niets anders kan betekenen dan dat de betrokken competenties op dat ogenblik om redenen die in het eindevaluatieverslag zijn verwoord, niet als verworven werden beschouwd.

De Raad stelt vast dat om het cijfer 6/20 toe te kennen gebruik is gemaakt van een gewogen mathematisch model dat niet transparant kan worden genoemd, noch op voorhand bekend was bij de student. Dat doet evenwel niet af aan het feit dat het stagebegeleidingsformulier en het eindevaluatieverslag en de daarin vervatte motieven genoegzaam verantwoorden dat de eindcompetenties niet werden behaald en derhalve ook niet konden leiden tot een credit voor het opleidingsonderdeel van de stage. De Raad ziet immers niet in hoe, wanneer vastgesteld wordt dat voor zestien competenties verbeteringen noodzakelijk zijn, zulks zou kunnen leiden tot een voldoende.’

3.5. Tegen het besluit nr. 2013/051 d.d. 20 maart 2013 werd cassatieberoep ingesteld bij de Raad van State. De Raad van State oordeelde in arrest nr. 225.128 d.d. 17 oktober 2013 dat het cassatieberoep deels gegrond was. De Raad van State vernietigde het besluit nr. 2013/051 d.d. 20 maart 2013 op grond van volgende overweging:

‘De jurisdictionele motiveringsplicht houdt in dat het rechtscollege moet antwoorden op de middelen van de betrokkene, op zijn minst wanneer die middelen de strekking van zijn beslissing kunnen beïnvloeden doch worden afgewezen. De motiveringsplicht moet de partijen en de Raad van State toelaten zich ervan te vergewissen of het rechtscollege de voorgelegde gegevens heeft onderzocht en daadwerkelijk op de middelen heeft geantwoord. Evenwel valt uit de bestreden beslissing op de twee sub 8.1 bedoelde grieven geen antwoord van de bodemrechter te vernemen. De overweging dat het stagerapport en het

eindevaluatieformulier samen moeten worden gelezen en dat een meerderheid van de te verwerven competenties niet als verworven werden beschouwd, levert geen antwoord op de grief dat onwettige beoordelingscriteria zouden zijn gehanteerd, noch geeft het voldoende inzicht in de gedachtegang van de bodemrechter waarom een ‘topic’ onvoldoende kan zijn spijs een meerderheid van de ‘subtopics’ wel voldoende zijn.’

3.6. Overeenkomstig artikel 51, tweede lid van het K.B. van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State werd deze zaak van rechtswege aanhangig gemaakt bij de Raad. De Raad registreerde bijgevolg van rechtswege de zaak en plaatste voorliggende zaak op de rol ter behandeling op de zitting van 10 december 2013 door een anders samengestelde Raad.”

3.2. Bij het thans bestreden besluit verklaart de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen dat het beroep ontvankelijk, maar niet gegrond is en dat de beslissing van 25 februari 2013 genomen in het kader van het intern beroep gehandhaafd blijft. De aangevoerde grieven worden door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen verworpen als volgt:

“De Raad heeft er reeds op gewezen dat hij slechts een beperkte bevoegdheid heeft en de beoordeling van de prestaties niet mag overdoen. Hij mag enkel nagaan of de beslissing op een wettige wijze is tot stand gekomen en de bevoegde instanties niet kennelijk onredelijk hebben gehandeld.

De Raad stelt vast dat de verwerking door de computer vooraf bekend was aan de verzoekende partij. De Raad stelt vast dat de specifieke en gedetailleerde technische verwerking van de kwalitatieve beoordeling van de stage (i.e. talrijke verslagen) naar een kwantitatieve beoordeling via SASSO niet specifiek meegedeeld werd, maar dat dit gelet op de hierna aangegeven context van het beoordelingskader niet noodzakelijk was. De Raad en de verzoekende partij hebben ter zitting van verwerende partij aanvullende verduidelijking betreffende de omrekening via een computerprogramma van de kwalitatieve evaluatiecriteria naar een puntenscore gekregen. Er zijn de Raad voorts geen elementen bekend waaruit zou blijken dat de computerverwerking van de stagebeoordelingen niet zou stroken met de beoordelingscriteria die voor alle studenten dezelfde waren en die reeds vooraf meegedeeld werden. De Raad herinnert er voorts aan dat de beoordeling van stages niet neerkomt op een rekenkundig gemiddelde van alle beoordeelde competenties en dat een onvoldoende op slechts één competentie (*in casu* subtopic) zelfs een tekort voor het geheel kan verantwoorden. De Raad herinnert er vervolgens aan dat, gelet op het feit dat een stagebeoordeling geen rekenkundig gemiddelde is van de beoordeelde competenties (criteria en

subtopics), er geen cijfermatige deelscores toegekend moeten worden op stageformulieren. De Raad herinnert eraan dat het volstaat dat uit een syntheseverslag en het onderliggende stagedossier blijkt welke determinerende motieven aan de hand van het integraal toegepaste beoordelingskader aan de grondslag liggen van het globale stageresultaat. Uit het voorgaande volgt dat het de verwerende partij niet verboden is om aan bepaalde competenties binnen het beoordelingskader een zwaarder gewicht toe te kennen, zolang dit de grenzen van de redelijkheid niet te buitengaats, wat *in casu* niet aangetoond werd. Voor zover de verzoekende partij tegenstrijdigheden meent te ontwaren in de beslissing en het stagedossier, in het bijzonder betreffende de opmerkingen van stagementoren, volstaat het om te verwijzen naar de vaste rechtspraak van de Raad waarbij geoordeeld werd dat het enkel toekomt aan de docenten om het definitieve stageresultaat vast te stellen, weliswaar rekening houdend met de verslagen van de mentoren.

De argumenten die de verzoekende partij meent te putten uit de door haar opgeworpen positieve opmerkingen of aspecten van de stage (bv. zelfstandige therapie) zijn naar het oordeel van de Raad niet van dien aard om een dermate ernstige tegenstrijdigheid – voor zover er al sprake is van een tegenstrijdigheid, gelet op de globale beoordeling – voort te brengen die dient te leiden tot een vernietiging. De Raad wijst erop dat de verslagen in het begin van de stageperiode veeleer positief waren, maar dat er tijdens het verdere verloop steeds meer kritische opmerkingen werden gemaakt. De Raad stelt vast dat het syntheseverslag daar ook melding van maakt zodat de stelling van verzoekende partij dat het syntheseverslag en de stagebeoordeling onzorgvuldig en eenzijdig opgemaakt werden, niet gevolgd kan worden.

De Raad stelt binnen de grenzen van zijn controlebevoegdheid vast dat de definitieve beoordeling aan de hand van het beoordelingskader werd gedaan zodat de verwerende partij geen onzorgvuldigheid kan verweten worden doordat de onderliggende verslagen niet dezelfde systematiek gebruikt hebben. Het volstaat dat in het syntheseverslag de beoordelingscriteria op basis van de feitelijke elementen uit het stagedossier toegepast en weergegeven worden. De Raad heeft hierbij niet vastgesteld dat de verwerende partij op kennelijk onredelijke wijze feiten eenzijdig zou meegenomen of uitgesloten hebben.

De Raad doet opmerken dat voor het gebruik van de beoordelingscriteria verwezen kan worden naar de info over de te behalen stagecompetenties/gedragsindicatoren (gaande van C01 tot C20) die in het begin van het academiejaar aan alle studenten is gegeven en dat deze informatie schriftelijk is bevestigd en hernomen in het DOE-boek dat iedereen heeft gekregen en waarvan de tekst voor iedereen ter beschikking is. De verzoekende partij was dus voldoende op de hoogte van de stagecompetenties/gedragsindicatoren waarop zij zou worden beoordeeld. De Raad stelt aan de hand van de beschikbare gegevens, inzonderheid het blanco evaluatieformulier waarop de 20 gedragsindicatoren vermeld zijn, vast dat verzoekende partij niet werd beoordeeld op basis van bijkomende en niet vooraf gecommuniceerde criteria.

Uit nazicht door de Raad van de beschikbare stukken van het stagedossier blijkt dat de tekorten voor verschillende gedragsindicatoren die als ‘voldoet niet’ gequoteerd werden, gebaseerd zijn op tekorten voor de subtopics. Zo heeft de Raad voor minstens 11 gedragsindicatoren meer tekorten dan voldoende geteld voor de subtopics en voor 4 gedragsindicatoren werden 2 of meer subtopics negatief gequoteerd.

Uit wat voorafgaat en met de gegevens waarover de Raad beschikt, is hij van oordeel dat in voorliggend geval verwerende partij niet manifest onredelijk heeft gehandeld bij het nemen van de bestreden beslissing om de verzoekende partij een onvoldoende, met name een 6/20 voor stage 4 toe te kennen.

Het middel is niet gegrond.”

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

4.1. Een eerste cassatiemiddel is geput uit de schending van artikel II.21 van het decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’, de artikelen 55 en 56 van het Onderwijs- en Examenreglement (hierna: OER) en “de annex nr. 1.2 van de afdeling ‘Na je stage’ van het DOEboek module 2, 3, 4, 5 versie academiejaar 2012-2013, samen gelezen met de ‘Definities’ in het Onderwijs- en Examenreglement” en de schending van de bewijskracht der akten zoals bepaald door artikel 1322 en volgende van het Burgerlijk Wetboek en aanvaard als algemeen rechtsprincipe.

4.2. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen overweegt volgens verzoekster ten onrechte dat er geen cijfermatige deelscores toegekend moeten worden op stageformulieren. De bodemrechter zondigt hiermee “tegen art. II.21 van het decreet van 19 maart

2004, art. 55 en 56 van de OER en het bepaalde op blz. 36 van het DOEboek als annex van het OER”.

Het DOEboek geeft immers aan dat “[de] verschillende deelcompetenties worden gescoord op een 2 of 4 puntenschaal”; er moeten dus cijfers worden toegekend aan de verschillende deelcompetenties – een ‘puntenschaal’ kan niet anders dan als een cijferquotering worden gezien:

“Bovendien worden aan de cijfers van de competenties en deelcompetenties wegingen gekoppeld. Enkel aan cijfers kunnen wegingen worden gekoppeld. Deze lijkt overeen te komen met wat in het DOEboek bedoeld wordt met het SASSO systeem.

Aan de hand van deze (gewogen) cijfers wordt immers de eindscore berekend. Ook dit kan alleen met cijfers.

De redenering in het DOEboek baseert zich op art. 56, §2 en §3 OER die bepalen dat niet alleen aan een opleidingsonderdeel een score in een geheel getal moet toegekend worden, maar ook aan een deelopleidingsonderdeel.

Uit de motivering van het administratieve beroepsbesluit blijkt dat stage 4 als een opleidingsonderdeel wordt beschouwd. Gevalsbespreking, assessment, behandelingsplan, verslaggeving na therapie, voorbereiding therapie, evolutieverslag, administratie, communicatie en beroepshoudingen zijn onmiskenbaar deelopleidingsonderdelen die eveneens met een aparte cijferscore moesten bedacht worden.”

In de memorie van wederantwoord voegt verzoekster hieraan toe dat zelfs al zouden gevalsbespreking, assessment en zo meer niet als deelopleidingsonderdelen beschouwd kunnen worden in de zin zoals bedoeld in artikel 56, § 3, OER, deze ‘leereenheden’ dan in elk geval als deelcomponenten te beschouwen zijn zoals bedoeld op bladzijde 36 van het DOEboek.

4.3. De zogenaamde ruwe score (stuk 4 bij haar verzoekschrift) is volgens verzoekster reeds de eindscore als resultaat van de SASSO-methode en niet, zoals de bodemrechter oordeelt, het stuk 10. De bodemrechter geeft aan beide stukken een uitleg die met de wettige ‘bewoordingen’ ervan niet verenigbaar is. Stuk 4 geeft aan dat verzoekster geslaagd is met 54,08 op 100, een wettig verantwoorde berekeningswijze en herrekening naar 6/20 is niet voorhanden.

4.4. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen steunt zijn redenering voorts op het aantal door hem getelde tekorten op de gedragsindicatoren. Hij miskent daarmee dat aan de scores een weging wordt gegeven die leidt tot het eindresultaat. Elf tekorten op twintig indicatoren betekent dus niet noodzakelijk een tekort over het geheel.

Beoordeling

5.1. Artikel 55 OER, ‘Beoordelingskader voor toekennen van een examencijfer’, luidt:

“§1. De beoordeling wordt per opleidingsonderdeel uitgedrukt in een geheel examencijfer op een totaal van twintig punten.

§2. De examencijfers worden volgens onderstaand beoordelingskader omschreven:

19-20: uitmuntend: voldoet op uitmuntende wijze aan de beoordelingscriteria (outstanding: achieves an outstanding performance, satisfying criteria)

17-18: uitstekend: voldoet in zeer ruime mate aan de beoordelingscriteria (excellent: satisfies all criteria to a very large extent)

15-16: zeer goed: voldoet in ruime mate aan de beoordelingscriteria (very good: satisfies all criteria to a large extent)

13-14: goed: voldoet op bevredigende wijze aan de beoordelingscriteria (good: satisfies all criteria)

10-11-12: voldoende: voldoet aan de minimale beoordelingscriteria (satisfactory: meets the minimum requirements for acceptance)

7-8-9: niet geslaagd: voldoet niet aan de minimale beoordelingscriteria (fail: does not meet the minimum requirements for acceptance)

-7: niet geslaagd: totaal onvoldoende (fail: unacceptable in all respects).”

Verzoekster zet niet uiteen dat of op welke wijze dit artikel is geschonden. Haar grieven hebben betrekking op al dan niet becijferde deelscores en de wijze van omzetting naar een eindscore. Artikel 55 OER ziet enkel op het examencijfer per opleidingsonderdeel en is vreemd aan die grieven.

5.2. In die mate is het middel niet ontvankelijk.

6.1. Artikel 56 OER, ‘Modaliteiten bij bepalen van examencijfer’, luidt:

“§1. De titularis van een opleidingsonderdeel kent het cijfer na beoordeling toe. Hij is als coördinator de verantwoordelijke en puntendrager voor het opleidingsonderdeel.

§2. Per opleidingsonderdeel wordt één geheel examencijfer toegekend.

§3. Per deelopleidingsonderdeel wordt één geheel examencijfer toegekend.

§4. Wanneer bij de bepaling van het examencijfer voor een (deel)opleidingsonderdeel een afronding van decimaal cijfer moet gebeuren, wordt volgende regel gehanteerd: een decimaal cijfer wordt afgerond tot een geheel cijfer naar beneden voor een cijfer kleiner dan 5 na de komma en naar boven voor een cijfer gelijk aan of groter dan 5 na de komma.

§5. Wanneer een opleidingsonderdeel bestaat uit deelopleidingsonderdelen worden voor het bepalen van het examencijfer van het opleidingsonderdeel volgende regels gevolgd:

- bij overdracht van een examencijfer van een deelopleidingsonderdeel wordt voor het bepalen van het examencijfer van het opleidingsonderdeel het examencijfer dat overgedragen werd meegerekend rekening houdend met de wegingsfactor per deelopleidingsonderdeel;

- bij deelvrijstelling op basis van EVK (creditbewijs) of EVC wordt voor het bepalen van het examencijfer van het opleidingsonderdeel geen rekening gehouden met het examencijfer van de deelvrijstelling: het examencijfer van het opleidingsonderdeel wordt bepaald uitsluitend door gebruik te maken van de behaalde examenresultaten van de resterende deelopleidingsonderdelen rekening houdend met de wegingsfactor per deelopleidingsonderdeel.

- bij een tekort voor een deelopleidingsonderdeel gelden de regels van het facultair reglement voor de bepaling van het examencijfer van het volledige opleidingsonderdeel.

De wegingsfactor voor deelopleidingsonderdelen wordt in de studiefiche weergegeven.

§6. Bij afwezigheid op een examen voor een opleidingsonderdeel krijgt de student een ‘afwezig’ als examenresultaat. Bij afwezigheid op de examens van één of meerdere deelopleidingsonderdelen krijgt de student geen examencijfer voor het opleidingsonderdeel.”

6.2. Zoals verzoekster al enigszins toegeeft in de memorie van wederantwoord, steunt het middel op een verkeerd uitgangspunt in zoverre verzoekster aanneemt dat deelcompetenties deelopleidingsonderdelen zouden zijn in de zin van artikel 56, § 3, OER. Uit artikel 56, § 3, OER volgt bijgevolg niet dat op deelcompetenties examencijfers toegekend moeten worden.

In die mate mist het middel feitelijke grondslag.

6.3. Of en hoe de andere paragrafen van artikel 56 OER geschonden zijn, wordt niet toegelicht.

In die mate is het middel niet ontvankelijk.

7.1. Dat de verschillende deelcompetenties worden gescoord op een 2 of 4 puntenschaal is te lezen op bladzijde 36 van het zogenaamde DOEboek.

In de veronderstelling dat dit een bindend voorschrift is dat door de verwerende partij nageleefd dient te worden, zij vastgesteld dat verzoekster de schending ervan niet voor de bodemrechter heeft aangevoerd, noch zelfs maar ter sprake heeft gebracht in de toelichting van het enige middel in het verzoekschrift voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen.

7.2. Het middelonderdeel, nieuw zijnde, is onontvankelijk.

8.1. De bewijskracht van een akte wordt miskend door de rechter die van die akte een uitlegging geeft die met de bewoordingen ervan onverenigbaar is.

8.2. Stuk 4, door verzoekster neergelegd bij haar cassatieberoep, is een afschrift van een stuk dat ook als stuk neergelegd is bij de antwoordnota van de verwerende partij voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, dat deze Raad op zijn beurt aan de Raad van State heeft bezorgd. Op dit stuk is het volgende weergegeven:

	stage4	RS
Inhoudelijk aspect (categorie 1000)	60	
GEVALSBESPREKING	15	9,49
ASSESSMENT	15	5,62

BEHANDELPLAN	15	10,52
VERSLAGGEVING NA THERAPIE	5	3,35
VOORBEREIDING EN UITVOERING THERAPIE	20	11
EVOLUTIEVERSLAG	10	5
DOCUMENTATIE	10	3,75
CLIENTENADMINISTRATIE	5	5
OPTIONEEL	5	1,87
Specifieke Vaardigheden (categorie 2000)	20	
MONDELINGE COMMUNICATIE	50	31,25
SCHRIFTELIJKE COMMUNICATIE	50	16,66
Beroepshoudingen (categorie 3000)	20	
CONTACTBEREIDHEID	20	8,33
EMPATHIE	10	7,5
FLEXIBILITEIT	10	8,5
LEERGIERIGHEID	10	3,75
RESULTAATGERICHTHEID / ACCURAAATHEID	15	7,9
KRITISCHE INGESTELDHEID	10	6,87
PROFESSIONALISERING	5	3,9
ZELFSTANDIGHEID	5	1,87
ZIN VOOR SAMENWERKING	5	1,87

De Raad van State stelt in de eerste plaats vast dat dit niet gedateerd, niet ondertekend stuk hoe dan ook geen examencijfer vermeldt voor het betrokken opleidingsonderdeel, zoals bedoeld bij artikel 56, § 2, OER. Volgens verzoekster is dit examencijfer te berekenen aan de hand van de in het stuk opgenomen cijfers onder “RS” (ruwe score). Volgens de bodemrechter heeft de verwerende partij nog een weging uitgevoerd om finaal tot een score van 6/20 te besluiten en is het eindresultaat “geen rekenkundig gemiddelde [...] van de beoordeelde competenties”. Verzoekster betwist de regelmatigheid van die berekeningsmethode.

Dit is een inhoudelijke discussie, die vreemd is aan de bewijskracht van stuk 4. De vermeldingen op het stuk leren uit zichzelf immers niets over de wijze waarop de ruwe scores moeten leiden tot een examencijfer. Mogelijk heeft de feitenrechter zijn redenering gesteund op een verkeerde toepassing door de verwerende partij van de onderwijs- en examenreglementering – wat in voorkomend geval een schending uitmaakt van die reglementering – maar dit betekent niet dat hij aan stuk 4 een uitlegging heeft gegeven die met de bewoordingen ervan onverenigbaar is. De schending van de bewijskracht van een akte betreft niet de juridische of feitelijke gevolgtrekking die de rechter uit de akte maakt zonder miskenning van de draagwijdte ervan.

8.3. Het stuk 10 van verzoekster is een afschrift van de mededeling aan verzoekster, door de verwerende partij, van het door verzoekster behaalde resultaat voor de stage.

Het cassatiemiddel van de schending van de bewijskracht van de akte is enkel ontvankelijk indien de akte in kwestie aan de bodemrechter werd meegedeeld en hetzij in het rechtsplegingsdossier werd opgenomen, hetzij in de bestreden beslissing werd overgenomen.

Uit de stukken waarop de Raad van State acht mag slaan, blijkt niet dat dit stuk 10 neergelegd is voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen; het bevindt zich niet in het dossier van de rechtspleging dat deze Raad aan de Raad van State heeft toegezonden, noch wordt er zelfs maar naar verwezen in een inventaris.

In zoverre is het middel onontvankelijk.

9. Anders dan verzoekster betoogt, neemt de feitenrechter wel in overweging dat het eindcijfer het resultaat is van een weging, aangezien hij wijst op “de verwerking door de computer” en “de specifieke en gedetailleerde technische verwerking van de kwalitatieve beoordeling van de stage (i.e. talrijke

verslagen) naar een kwantitatieve beoordeling via SASSO” en hij voorts overweegt “dat de beoordeling van stages niet neerkomt op een rekenkundig gemiddelde van alle beoordeelde competenties en dat een onvoldoende op slechts één competentie (*in casu* subtopic) zelfs een tekort voor het geheel kan verantwoorden”.

De vaststelling door de feitenrechter dat bij elf gedragsindicatoren meer tekorten dan voldoende zijn geteld voor de subtopics en voor vier gedragsindicatoren twee of meer subtopics negatief werden gequoteerd, is enkel dienend om aan te geven dat de tekorten voor verschillende gedragsindicatoren gebaseerd zijn op tekorten voor subtopics.

Aldus schendt de bodemrechter niet de in het cassatiemiddel aangevoerde bepalingen.

10. Verzoekster geeft geen specifieke toelichting omtrent de wijze waarop de bestreden beslissing artikel II.21 van het decreet van 19 maart 2004 heeft geschonden; blijkbaar volgt dit volgens haar automatisch uit de andere aangevoerde grieven. De verwerping van die grieven heeft dan ook tot gevolg dat dit middelonderdeel geen cassatie kan verantwoorden.

11. Het middel wordt in al zijn onderdelen verworpen.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

12. Een tweede middel is geput uit de schending van artikel 149 van de Grondwet, artikel II.21 van het decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het

hoger onderwijs in Vlaanderen’, “samen met” de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’, “[het] transparantiebeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur” en “[het] motiveringsbeginsel”.

Verzoekster verwoordt haar grieven als volgt:

“1. De overweging van de Raad waarbij wordt betoogd dat de verwerende partij ‘ter zitting’ aanvullende verduidelijking zou gegeven hebben omtrent de omrekening via een computerprogramma van de kwalitatieve evaluatie naar de puntenscore is volstrekt onwettig.

Vooreerst strookt deze bewering niet met de waarheid. De verwerende partij heeft ter zitting niets anders herhaald dan zij eerder heeft geschreven met name dat er gewogen punten worden toegekend volgens een ‘SASSO-systeem’.

De Raad overweegt ten andere zelf:

‘De Raad stelt vast dat de specifieke en gedetailleerde technische verwerking van de kwalitatieve beoordeling van de stage (i.e. talrijke verslagen) naar een kwantitatieve beoordeling via SASSO niet specifiek meegedeeld werd [...]’

Men kan niet aan de ene kant beweren dat er verduidelijking is naar voor gebracht om aan de andere kant te beweren dat de wijze van technische verwerking niet is meegedeeld. Het is het één of het andere. Een tegenstrijdig motief staat gelijk aan een afwezigheid van motief zodat art. 149 GW is geschonden.

2. Ten andere, er is een annulatieverzoek ingediend tegen een beslissing van een orgaan van actief bestuur, wiens beslissingen onderworpen zijn [aan] art. 2 en 3 van de formele motiveringswet en het motiveringsbeginsel.

Verzoekster heeft in het annulatieverzoek de schending van deze bepalingen voorop gesteld, meer in het bijzonder omwille van het feit dat noch in het bestreden besluit, noch uit het dossier kon worden afgeleid hoe de ‘sprong’ van feiten en handelingen via het evaluatieformulier naar 6/20 verliep.

De Raad heeft nu onderhand in de beide arresten expliciet toegegeven dat noch in het bestreden besluit noch uit het dossier kan worden afgeleid hoe die score van 6/20 precies is tot stand gekomen.

Nu acht de Raad het middel omtrent de schending van de formele dan wel de materiële motiveringsplicht (impliciet) ongegrond omdat de verwerende partij ‘ter zitting’ een verduidelijking zou gegeven hebben.

Dit kan uiteraard niet.

Het volstaat te verwijzen naar de vaste rechtspraak van uw Raad in het annulatiecontentieux waar uw Raad steevast oordeelt dat een manco in de motivering niet in de procedure voor uw Raad kan worden rechtgezet, noch ter zitting, noch in de procedurestukken. Mutatis mutandis geldt

deze rechtspraak voor de Raad voor de betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen.

Door een verantwoording ter zitting (die er niet eens was) alsnog te aanvaarden als ‘verduidelijking’ schendt de Raad de art. 2 en 3 van de formele motiveringsplicht en het materieel motiveringsbeginsel. Immers deze bepalingen sluiten een post factum motief uit.

Meteen heeft de Raad dan ook bij de overweging art. II.21 van het decreet van 19 maart 2004 geschonden door op (een foutieve wijze) bij de beoordeling deze wettelijke bepaling, respectievelijk het algemeen beginsel van behoorlijk bestuur, toe te passen.

Op deze wijze heeft de Raad de omzetting van de kwalitatieve evaluatie naar de kwantitatieve eindscore van 6/20 onwettig beoordeeld.

3. Verzoekster heeft ook expliciet het gebrek aan transparantie bij de omzetting van de kwalitatieve beoordeling naar de kwantitatieve eindscore van 6/20 aan de kaak gesteld.

Daarbij is ook verwezen naar de rechtspraak van uw Raad inzake overheidsopdrachten waarbij gesteld wordt dat de beoordelingsmethode van de offertes inzake overheidsopdrachten transparant moet zijn.

De Raad erkent expliciet het gebrek aan transparantie, maar toch wordt het middel ongegrond verklaard.

Nochtans is de schending van transparantiebeginsel een algemeen beginsel van behoorlijk bestuur dat op een correcte wijze bij de beoordeling van de bestreden beslissing moet toegepast worden.

Zoals onder het eerste middel is aangetoond, kon de Raad niet naar recht overwegen dat de SASSO beoordeling er eigenlijk niet toe doet, omdat het zou volstaan dat het totaalcijfer van 6/20 niet kennelijk onredelijk is gezien de synthesesnota en het dossier.

Met andere woorden de punten berekening van componenten naar eindscore moet wel degelijk gebeuren, en wel op een correcte wijze.

Door enerzijds vast te stellen dat de eindscore niet transparant tot stand is gekomen en anderzijds het middel toch ongegrond te verklaren heeft de Raad het art. II.21 van het decreet van 19 maart 2004 geschonden door op (een foutieve wijze) bij de beoordeling het algemeen beginsel van behoorlijk bestuur, met name het transparantiebeginsel niet in rekening te brengen en toe te passen.”

Beoordeling

13.1. Volgens verzoekster “strookt [het] niet met de waarheid” dat de verwerende partij ter terechtzitting aanvullende verduidelijking heeft gegeven.

Ten eerste verduidelijkt verzoekster niet met welke van de in het middel aangevoerde bepalingen deze opmerking in verband gebracht moet worden.

Hoe dan ook is het een opmerking die de Raad van State zou uitnodigen tot een feitelijke beoordeling, hetgeen hij als cassatierechter niet vermag te doen.

13.2. Als de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen overweegt dat de specifieke en technische verwerking van de kwalitatieve beoordeling van de stage “niet specifiek meegedeeld werd”, refereert deze rechter aan het ontbreken van een mededeling door de onderwijsinstelling die de studievoortgangsbepaling voorafgaat.

Er is bijgevolg geen tegenstrijdigheid tussen die overweging en de overweging dat ter terechtzitting een mededeling is gedaan.

13.3. Het uit de schending van artikel 149 van de Grondwet geput eerste middelonderdeel, voor zover ontvankelijk, faalt naar recht.

14.1. De stage is geen kennisexamen, zodat een cijfer als quotering uit het oogpunt van de formele-motiveringsplicht niet volstaat en een onder woorden gebrachte beoordeling is vereist.

De wijze van omrekening van die beoordeling via een computerprogramma naar een eindcijfer of de weging van deelbeoordelingen is dan zaak van materiële, niet van formele motivering.

De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen geeft bijgevolg aan de formele-motiveringsplicht geen draagwijdte die met de wet van 29 juli 1991 strijdig is, door een verantwoording ter terechtzitting te aanvaarden.

14.2. Niet wordt beweerd dat tot het gebruiken van een computerprogramma of van een weging slechts is beslist nadat de

studievoortgangsbeslissing is genomen, enkel dat er dan pas bijkomende uitleg is over gegeven. Dat aan de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen ter terechtzitting bijkomende uitleg is gegeven – en dus toelichting bij de materiële motivering – maakt van dit materiële motief geen *post factum* motief.

Of het verstrekken van dergelijke uitleg op de terechtzitting nog aanvaardbaar is, is een vraag die bijgevolg vreemd is aan de in het tweede middelonderdeel aangevoerde schending van het begrip materiële-motiveringsplicht als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

14.3. Verzoekster geeft in het tweede middelonderdeel geen autonome toelichting bij de aangevoerde schending van artikel II.21 van het decreet van 19 maart 2004, zodat de beoordeling ervan samenvalt met de vorige overwegingen.

14.4. Het tweede middelonderdeel faalt naar recht.

15.1. Het transparantiebeginsel is – ter controle op de naleving van het gelijkheidsbeginsel bij de gunning van overheidsopdrachten – een beginsel van aanbestedingsrecht, geen algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

Het derde middelonderdeel, door van de tegenovergestelde opvatting uit te gaan, faalt naar recht.

16. Het tweede middel wordt verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State verworpt het cassatieberoep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het cassatieberoep, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 september 2014, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
Bruno Seutin,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,
bijgestaan door	
Tiny Temmerman,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Tiny Temmerman

Geert Van Haegendoren